

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

De Infamia Juris Irregularitatem inducente, parag. 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

§. III

Quis dispensat cum seruo ex defectu libertatis?

2. **C**ertè non nisi summus Pontifex, quando illa adest, si enim ea non daret, non adesse tunc Irregularitatem, atque adeo dispensatione opus non esse, jam modo vidimus. At vero, si Pontifex dispensaret hunc seruum ad Sacerdotium, illo jam promotio sine licentia Domini, an deberet Pontifex ex Iustitia pretium Serui Domini solvere, an potius intelligeretur dispensare, ut (quamvis Sacerdos) remaneat apud Dominum in obsequiis temporalibus, saltem Sacerdote non valde indignis, quæstio est ad nostram praxim, nequaquam pertinens.

CAPUT X.

De Irregularitate ex defectu bonæ famæ.

§. I.

Quid, & quotuplex sit infamia.

INFAMIA est Status lesa dignitatis legibus, & moribus reprobatas, sicuti bona fama est status illa dignitatis legibus, & moribus comprobatus. a Clarius: Infamia est diminutio, seu privatio bonæ existimationis hominum, emans ex prædicto lesa dignitatis statu. Nomen autem, Dignitas, hic iungitur pro ea naturæ humanæ dignitate, quæ est in hominibus secundum rectam rationem viventibus. Dico (hic) alibi enim, ut, quando in iure dicitur (Infamibus potest non pateant dignitatum) nomen dignitatis sumitur pro quibusdam officiis honorificis, de quibus *mon* Paragrapho quarto.

2. Infames ergo cujuscunque generis cetero sunt irregulares: sed cum Infamia, secundum Doctores omnes, alia sit Juris, seu legalis, quæ est, quando lex disponit, aliquem esse Infamem; Alia facti, quæ est, quando abstrahendo à dispositione legum, ipsum crimen, commissum, seu malum, quod quis patrat, evulgatur, unde sit causa, ut delinquens cadat eo ipso à prædicta hominum bonæ existimatione, ideo de utraque est, & quidem separatim agendum breviter pro te nostra.

Inambrosius de Sacramentis.

§. II.

De Infamia Juris Irregularitatem inducente.

1. **E**X triplici capite Lex disponit, aliquem esse Infamem, puta ex delicto, sive proprio, sive alieno, ex pœna alicui delinquenti inflicta, & ex officii alicujus vilitate.

Ex delicto proprio.

2. Non de omni delicto, sed de quibusdam leges disposuerunt, ut essent Infames ii, qui ea committunt; & id quidem duobus modis disposuit. Primò, ut essent Infames eo ipso, quo aliquis illud delictum committit. Secundo, non eo ipso, sed post sententiam de Infamia iam contracta ex eo delicto.

3. Prioris modi sunt de Iure Civili Crimina Lenocinii, sponsalia duo, vel duo matrimonia contrahentis, Locantis suam operam, qua cum bestia, mere ob pretium, pugnat, Certantis cum alio homine mere quæstus causa, (non ergo, si ut ostendat fortitudinem,) Hujusmodi etiam est Miles, vel Dux ab exercitu dimissi, vel Militiæ insignibus spoliati ob aliquod crimen ibi patratum. Item Miles prædia aliena conducens negotiationis causa, Ufurarius ex officio, & ille, qui non adimpler, cum possit, juratam promissionem. Addit Castropalaus ex jure sui Regni Crimen non adimplentis homagium, Crimen Palinodiam recantantis in Judicio, & crimen Sodomiz. Verum hæc committentes non sunt Infames ipso Jure Civili, sed solum hoc jure speciali.

4. De Jure autem Canonico Infames ipso facto sunt. Primò, omnes prædicti, qui sunt ex Jure Civili, nam Jus Canonicum habet pro Infamibus omnes illos, quos leges sæculi (ut loquitur b. Adrianus Papa) appellant Infames. Excipe tamen Infamiam Mulieris transuentis ad secundas Nuptias intra annua luctus hanc enim correxerunt, & abulerunt Jura Canonica, ut e alibi à nobis dictum est latè, nam propterea illam non numeravi inter alias allatas num. præced. Secundo, Infames ipso facto sunt, committentes crimen lætæ Majestatis humanæ, vel divinæ, id est, hæresis, eorumque fautores. Tertio, Insequentes hostiliter Cardinales. Quarto, Mulierum raptores. Quinto, Duellum committentes, eorumque Patruini.

F

§. Nota

a Castrop. de Conf. d. 6. p. 20.

b C. Omnes 6. q. 1.

c Supra lib. 8. de Matr. r. 7. c. 2. §. 2. n. 17.

ii Cognic. ff. de nati. & ex. tructis. b. C. Infam. 6. q. 1. C. Quis in aliq. dist. si. C. Infam. de Re. qui. l. i. in 6. e. Sanc. in conf. l. 6. c. 2. d. 5. C. Layman. l. 1. r. 5. p. 5. c. 4. Lex. in summa v. Infamia Theaurus de pœn. Eccl. p. 1. c. 33. C. 37. Castrop de Conf. d. 6. p. 20. aliq.

5. Nota autem, quamvis verum sit, quod diximus, ex his delictis statim incurri infamiam de Jure, tamen, quia hæc est pœna, non teneri Delinquentem, ex se illam exequi. Quare is, licet eo ipso sit Infamis, quia tamen nondum, ut talis, est declaratus, poterit expectare sententiam Judicis Declarantis commissio-nem criminis, & incursionem in dictam Infamiam pœnam, & interim se gerere, ut liberum ab Irregularitate, quando delictum non est notorium, seu publicum, & nec est in proximo periculo, ut publicetur. Ita Sanchez, Layman, Thesaurus locis supra citatis. Vide etiam Gibalinum. a Dixi (quando delictum non est notorium) nam, si delictum sit publicum ex alio capite delinquens erit infamis, atque adeo Irregularis, nempe ex Infamia facti, de qua mox.

a Gibalin. de Irreg. 5. §. 24. 4.

6. Posterioris modi Infames de Jure, hoc est, qui non eo ipso, quod committunt crimen, sunt infames, sed post sententiam Judicis condemnatoriam, & ut notat Castrop. b quæ sit sententia definitiva jam transacta in rem judicatam, Infames, inquam, de Jure sunt illi, qui committunt ea delicta, de quibus quilibet de populo potest accusare delinquentem, nam propterea appellari solent crimina publica, Sunt autem in Jure Civili, ij, qui committunt crimen Homicidij Adulterij, Proditionis, Falsi, Rapinæ, Læsæ Majestatis (hoc ultimum est supra in Jure Canonico crimen inducens infamiam ipso facto, at nunc est inducens in Jure Civili infamiam post sententiam) Præterea crimen furti, injuriarum, doli mali, & crimen iniquæ pactionis, ne de his criminibus quis accusetur.

b Castrop. de Cens. d. 6. §. 10. n. 4.

7. In Jure autem Canonico sunt ij, qui committunt crimen doli in Contractu Societatis, in Tutela, Mandato, Deposito, & Crimen, quod quis fortè committat, in accusando aliquem de delicto. Hi igitur non sunt infames statim, ac committunt hæc crimina, ut erant dicti in priorè modo, sed post sententiam definitivam, &c. Jura, & Doctores circa prædicta legi, & haberi poterunt apud citatos.

c Castrop. l. c. n. 25. d. Logo Farinac. 9. 283. an. 61

8. Denique hic opportunum est, admonere, opinionem dicentium omnia peccata depositione digna parere Irregularitatem in delin-quente, non esse veram, eamque bene rejici à Castrop. e
9. Præterea advertite, nec eo ipso esse Irregularem Apostatam d ab Ordine Sacro, vel à Re-

ligione, relicto etiam habitu, sed solum ratione Infamiam post sententiam criminis condemnatoriam, vel post Notorietatem delicti, quæ ponat infamiam facti, de qua mox Idem de Clerico Ebrioso ex jure a novo, idem de peccatis, quæ arbitrio Episcopi punienda veniunt, &c.

Mascard. de Probat. qu. 112. a Casemb. §. 4. n. 1. d. erapula de vii. §. 10. n. §. Clerico.

Ex delicto alieno.

10. Ex delicto alieno solum duo genera personarum invenio esse Infames, unde, & Irregulares, hoc est. Primò, filios, nepotesque eorum qui manus violentas in Cardinalem injecerunt. Secundo, filios eorum, qui committunt crimen læsæ Majestatis, Lege Doctores mox citandos.

11. Quare filij, & descendentes hæreticorum infames non sunt: b An vero sint Irregulares, dicam cum de Irregularitate ex Hæresi.

b Sanch. in Decal. 2. c. 23. n. 5. alijs q. Castrop. d.

12. Rursus filij legitimi Meretricum, Dam-natorum ad Tritemes, eorumque, qui publice ob pœnam fuste vapulayerunt, nec Infames e sunt, nec Irregulares.

13. Denique illegitimi, hoc est, non ex legitimo Matrimonio nati, Irregulares quidem sunt, ut infra suo loco c. 17. paragr. 1. dicemus, sed nullo modo Infames. d

c Dianop. 10. r. 11. n. 26. cum alijs.

Ex pœna alicui inflata.

14. Ex hoc capite, vel poteris esse Infamis ex vi ipsius Juris, quando scilicet in Jure, vel in sententia contra te à Judice lata, decernitur, te condemnatum tali pœna, esse Infamem: Vel poteris esse Infamis, quasi ipso facto, quando scilicet ad pœnam notorio dedecore affectam condemnaris.

d Covar. Molina, & Castrop. l. c. ad addu- cens. l. c.

15. Quæ autem sint pœnæ prioris modi, ipse tenor legis, seu sententiæ debet ostendere. At, quæ nam sint pœnæ posterioris, ostendit Regula sequens. e Quæcumque pœna, quæ à lege, vel Judice imponitur, si propter delictum Infamem imponatur, inducit Infamiam per sui executionem, atque adeo Irregularitatem, secus non item.

e Ex lris Consulto in l. c. p. f. f. de huj. not. infam.

16. Hæc regula planior fiet ab exemplis, quæ jam subdo. Primò, qui puniuntur per flagitatorum non quomodocunque, sed ex sententia lata contra ipsum, vel ex Superioris mandato sic decernente propter notorium, & Infame crimen est infamis, adeoque, ut dicemus, Irregularis.

ularis, Ictus ergo fustium a non irrogat infamiam Juris, nisi ex infami causa infligatur.

17. Secundo, Dammati ad Tritemes cum executione, non omnes, sed solum, ut tenet Thesaurus, b ij, qui ex causa famosa, hoc est ex crimine publico commisso cum dolo ad illas damnati fuerit, sunt Infames Irregularesque, atque hi, etiamsi non praecesserit fustigatio, idque etiam (ut idem habet) transacto tempore poenae. Quamvis enim Diana e alibi indistincte putaverit, esse probabile omnes damnatos ad Tritemes esse Irregulares, & esse item probabile non esse; alibi d tamen sequitur citatum Thesaurum, quem etiam sequitur Donatus, e & Campalini, f refragantibus Ruitio, g & Prates. h

18. Tertio, publice poenitentibus ob suspicionem criminis famosi, qualis est suspectus de haeresi, sed non haereticus, non putatur a Thesaurio loco citato, infamis infamia Juris, sed, si causa suspicionis sit publica, erit infamis infamia facti, de qua mox dicemus.

19. Dixi, (publice poenitentibus) id est, per illam poenitentiam, quae publice sit infligenda a Jure sine certo, & determinato ritu, nam illa poenitentia, quae apud Canones appellatur solennis, quaeque fiebat cum certa forma, certisque caeremonijs non hodie amplius in usu.

20. Quarto, ij Milites Religiosi, qui de famulo crimine notati condemnantur ad deponendam Crucem, seu habitum suae Religionis: h, qui, ob toleratum uxoris adulterium, a vitium penitis amicti, publico spectaculo exponuntur, h, qui, ob furtum, in fronte, vel humero signate inveniunt, ij inquam, Infames i sunt infamia Juris, atque adeo Irregulares a solo pontifice Summo dispensandi.

21. Contra, ex eodem Doctore, levis verberatio (haec enim solent castigari pueri sine infamia; & Collaris inductio non inducunt infamiam Juris, quia ex levi causa infliguntur. Ita sane, sed, si ex gravi causa, & haec sit cognita, non dubito, quin eiusmodi poenae inducant saltem infamiam facti, de qua mox.

Quinto, An Excommunicatus eo ipso sit infamis, dixi satis In Tract. de Excommunicat. cap. 1. Octavo paragrapho dicitur sic. Hoc capitulum octavum non impressimus hoc est illud legitur hic habet.

1. Dico Primo, Excommunicatum vitandum esse infamem de facto, jam enim publi-

ce, donec petat absolutionem Notorius peccator est; atque adeo irregularis, ut mox paragrapho 3. agentes de infamia facti dicemus.

2. Dico Secundo Excommunicatum non vitandum, si sit occultus, non a esse infamem de facto, quia sic notoria non est ejus inobediencia: at, si sit publicus, quamvis non sit iudicè nominatim denuntiatus, nec publicus percussor Clerici, jam erit notorie peccator, inobediens, & Canonice infamis de facto, atque adeo modo jam dicto, Irregularis.

3. Dico Tertio, cum Fllucio, Excommunicationem, ut sic, non afferre, ex se infamia; unde nec ex se Irregularitatem. Probat, quia non affert infamiam Juris ex se, nec ex se infamiam facti, ergo nullam. Non Juris; nam in jure non habetur, eam universaliter esse causam infamiae, sed solum quando constituitur ex quibusdam criminibus, quibus peculiariter connectunt Jura infamiam, qualis b est haereticus, de ejus Irregularitate dicitur infra suo loco; & qualis est etiam percussio Cardinalibus infligenda, &c. Non facti, quia sic, etiam excommunicatio occulta pareret infamiam facti, quod tamen esse non potest: infamia enim facti non emergit, nisi ex delicto notorio, ut mox dicto paragrapho 3. notabimus.

Ex Officio Histriones.

22. Jura etiam volunt, ut, qui officijs quibusdam vilibus vacant, infames ipso jure sint, atque adeo Irregulares. Eiusmodi autem sunt ex omnium sententia, Primo, Histriones pretio conducti obscena representantes. Dicuntur autem ex officio, si bis, vel ter in seannam prodeant, de quibus lege Menochium, e & Ricciulli: d immo etiam si semel prodeant in seannam, quando ex e officio jam assumpto id faciunt.

Artes alia viles.

23. Lictores, Satellites, Carnifices sunt infames ex Lezzana. f. Sed negat Castropalaus, g tum de his, tum de Macellarijs, & similibus, dicens nullo jure contrarium probari. Dictos lictores similesque Justitiae Ministros (morte condemnatorum secuta) esse Irregulares ex defectu lenitatis alia est consideratio, de quibus infra suo loco.

24. Sunt ergo hi homines infamiae notae, &

F 2 progre

a Leand. excommunicat. d. 16. q. 10.

b L. Felicij de poenit. in 6.

c Menoch. de Arbitr. casu 99. n.

d Ric. in ill. de statu Repr. l. 5. c. 12.

e Dioz. in praxi Crimin. Can. c. 61. Vivald. d. p. 3. Cade laor. de Irreg. ex Inf. n. 19.

f Lezz. v. infamiam. 3. Prates l. c. d. 2. c. 4. n. 4.

g Castrop. de Conf. d. 6. p. 20. n. 6.

a P. Prates
l.c.d. 4. pra
lud. 1. n. 4.
fol. 220.

b Felin. in
c. cum De-
putati de
Iud. ex Glof
in c. Quo-
niam vetus
24. q. 1. l. 2.
etiam Ma-
iolium de
Irreg. l. 3. c.
1. n. 7.
c. Anther.
Papa in Ep.
ad Epif.
Batis.

d Suar. de
Cens. d. 48.
se. 3. fin.
Sanc. l. 7.
matr. d. 19.
nu. 14. ex. 1
e. si quis Vi-
duam 2. d.
34. contra
Henric. l.
14. de Irre-
gul. c. 5. n. 4.
c. C. Te-
sim. de Te-
stib. c. con-
stitutumus
3. q. 5. c. In-
fam. 6. q. 1.

f Layman
l. 1. r. 5. p.
5. c. 4.
g Maiol.
rr. 4. de
Iust. d. 7. n.
6.

propter indignitatem, nulla ratione promovendi, sed certe infames non sunt. Quis enim audebit Sacris initiare eum, qui actu exercet Macellariam, Cauponariam, Cloacariam, Circulatoriam, Funambulariam, vel similem? Addunt his aliqui, a & merito Anatomistas, qui manu propria incidunt Cadavera, Pollintores, seu Vespillones (*Becamoris*) &c.

25. Hic denique ne ignores, Parentes, qui ejusmodi exercitationibus se immiscerent, eandem utilitatem in filios nequaquam transfundere, si ipsi filij ab hujusmodi abstineant, cum nullus Textus, ut notat Felinus b contra dictos filios habeatur. Immo præclara de hac re sententia Antheri Papæ refertur. *In Episcoporum* (inquit c Pontifex) *negotio profapiam non agnosco: Apostolicus Ordo hoc probat, ac tot Pontificum, & Episcoporum numerus, qui viliibus parentibus nati dignissime Sacerdotio functi sunt.*

Ducans Vxorem vilem.

26. Qui ancillam duxit in uxorem inter infames d numeratur, ut item, qui Meretricem duxit, aut repudiatam, aut Saltatricem vel Scænicam, quamvis Virginem, & universaliter, qui fæminas duxit viles; Vilis enim etiam præscindendo ab infamia, persona illa, reputatur, qui cum vili, tam arctum commercium contraxit.

S. III.

De Infamia facti.

1. **U**T quis in jure Canonico habeatur infamis infamia facti, atque adeo Irregularis, sufficit quodeunque peccatum mortale, in quo quis notorie perseveret. Tria ergo requiruntur, & sufficiunt ad infamiam facti pariendam peccatum quodeunque mortale, perseverantia in illo, & Publicitas, seu publica, & quidem certa notitia.

2. Quoad Primum, nota, id dici in materia, de qua loquimur Irregularitatis, nam in ordine ad alios effectus, ut rectè notat Layman, f tantus rigor est temperatus, multo magis in Jure Civili, in quo, testante Molina, g multa peccata, non reddunt eorum patratores viles, & infames. Lege eundem Molinam ibidem, qui rectè percurret aliqua capita per quæ homo judicetur infamis infamia facti.

3. Quoad Secundum, id est, quoad perseverantiam, nota, id intelligi, quoad peccata ex se infamiam alias non parientia, nam, si quis v.g. publicè seiretur semel cognovisse mulierem, non esset quidem infamis, quia jam non perseverat in peccato, quod solum semel fecit. At, si quis seiretur publicè cognovisse suam matrem, vel illam occidisse, nonne esset infamis infamia facti, donec per veram penitentiam, de qua mox paragrapho quinto, numero tertio, ejusmodi infamiam excuteret.

4. Quoad Tertium, hoc est, quoad publicitatem, duo sunt notanda, Primum, cimen debere cognosci à multis, atque adeo non sufficere, si certò sciatur à paucis, nam hoc pacto res diceretur occulta.

5. Secundo, notitiam debere esse certam, si non Metaphysicè, sanè moraliter, secuste injustè gereres, si quempiam, ut infamem repellas, solum ex levi suspitione inter homines leves exorta.

6. Si tamen opinio de tuo peccato sit vulgata apud viros probos, & prudentes, quamvis non adsit certitudo, multo magis, si orta sit hæc opinio non ex vanis, sed ex probabilibus conjecturis, eris ab Ordinibus, ac Beneficijs Ecclesiasticis repellendus, interim, dum te non purgas, juxta C. Quoties, & C. Inter: de Purgat. Canonica. Neque enim decet in Clericum coaptari eum, cujus opinio gravata est. Ita Castrop, a quod latè etiam habes apud Sanchez, b

7. Ex hac doctrina resolvi nudiùs tertius, Clericum accusatum apud Episcopum sui Dominicij de commercio cum fæmina, & ab eodem citatum ad comparandum, nequaquam ordinari potuisse ab Episcopo sui Beneficij, ut Clericus intendebat. Ratio resolutionis fuit prædicta doctrina, quia non præsumitur Episcopus ille voluisse Clericum citare ad comparandum, nisi motus ex probabilibus rationibus, seu conjecturis. Fatebar interim meram accusationem non satis esse ad hominem reddendum infamem, quia accusatio non raro fit ab inimicis, & non raro item sine sufficientibus probationibus, sed in casu nostro aderat citatio Episcopi, qui, ut dicebam, non præsumitur Clericum voluisse citare sine aliqua tandem probabilitate delicti. Addidi, saltè antè ordinationem oportere, eum se purgare, juxta prædicta, ab opinione, quæ jam erat inter prudentes de commisso crimine. Nam prope-

a Castrop.
de Cens. l.
6. p. 200. 7
b Sanchez. de
Discal. 2.
c. 11.